Citaat Luther over Gods gerechtigheid

'Ik haatte namelijk dit woord, gerechtigheid Gods, omdat ik, naar het gewone gebruik van de ker-kelijke leraren, geleerd had het filosofisch op te vatten van de zogenaamde formele of actieve gerechtigheid, volgens welke God rechtvaardig is, en de zondaar en onrechtvaardige straft.

Ik beminde deze rechtvaardige en zondaar straffende God niet, ja, ik haatte Hem, want ik voelde mij, ofschoon ik steeds als een monnik onberispelijk leefde, voor God als zondaar met een totaal rusteloos geweten. En ik kon het vertrouwen niet opbrengen, dat Hij door mijn genoegdoening verzoend zou zijn.

Zo toornde ik op God, zij het niet met een heimelijke lastering, maar in ieder geval geweldig morrend, doordat ik zei: het is nog niet ge-noeg, dat ellendige en voor eeuwig verloren zondaren ten gevolge van de erfzonde met allerlei onreinheid ten gevolge van de wet van de tien geboden benauwd worden,- neen, God wil ook nog door het evangelie nieuwe smart aan de oude toevoegen en ook door het evangelie ons zijn gerechtigheid en zijn toorn dreigend voorhouden!

Zo raasde ik met een woedend en ver-stoord geweten.

En toch klopte ik, ongeschikt weliswaar, bij deze tekst van Paulus aan, daar ik er hevig naar dorstte om te weten wat Paulus wilde. Dit duurde zo lang, totdat ik eindelijk onder Gods erbarmen, dag en nacht nadenkend, mijn opmerkzaamheid richtte op de innerlijke samenhang van de woorden, namelijk

'de gerechtigheid Gods wordt daarin geopenbaard, gelijk geschreven staat, de rechtvaardige zal uit het geloof leven',

toen be-gon ik de gerechtigheid Gods te leren opvatten als de gerechtigheid waarin de rechtvaardige door Gods gave leeft en wel uit het geloof en ik begon te verstaan, dat dit de betekenis is: door het evangelie wordt de gerechtigheid van God geopenbaard, namelijk de passieve, waardoor de barmhartige God ons rechtvaardig maakt, door het geloof, zoals geschreven staat: de rechtvaardige leeft uit het geloof.

Hier voelde ik mij geheel en al nieuwgeboren en was het alsof ik door de geopende poorten het paradijs zelf was binnengegaan. Terstond toonde mij de gehele Heilige Schrift een andere aanblik. Ik doorliep vervolgens de Schrift, voor zover de herinnering mij te hulp kwam en ik bracht iets derge-lijks ook ten aanzien van andere woorden bijeen, zoals werk Gods, d.i. het werk dat God in ons schept; kracht Gods, door welke Hij ons krachtig maakt; wijsheid Gods, waardoor Hij ons wijs maakt; sterkte Gods, heil Gods, eer Gods.

Zo groot als mijn haat tevoren was, waarmee ik het woord 'gerechtigheid Gods' gehaat had, zo groot was nu de liefde, waarmee ik het als het aller -zoetste woord roemde.

En zo was mij deze plaats bij Paulus werkelijk een poort tot het paradijs'.